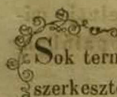

Vajda János.

 Sok természeti genialitással megáldott költőnk, és a Nővilág szerkesztője.

Vajda János költeményeit ha átlapozzuk, lehetlen azon gondolatra nem jönnünk, hogy benne a költészet bizonyos tényező, mely lelkének, s egész életének irányát adja, s mely szívében örökké lángol — kinzó, vigasztaló, bánatos és örömteli érzemények lobogásával. Látjuk, hogy nem töri fejét egy költemény írásakor, hanem ama örökké suttogó szivhangra hallgat, mely keblében él, s csak azt írja oda, a mit e szózat mond. Azért Vajda egyike a világ legsajátosb költőinek; mert műveiben gyakran oly gondolatok égneek, melyeket igaz, hogy minden költői szellem átérez, de azokat csak tűnő villanyfolyamnak tartja, míg Vajdában emez égő eszmék erőteljes költészetének nemcsak tárgyait, de valóságát is képezik. — Ezek folytán igen jól felfoghatjuk ama sajátóságos, néha bizarr, mizantróp, majd égő fájdalomtól reszkető, avagy magasztaltsággal eltelt költészet szüleményeit, melyek egyedül állanak irodalmuukban.

Vajda költeményei, mint költészetének, mely korlátot sem az égben, sem a földön nem ismer, kifolyásai, külsőleg is bélyegét hordják tartalmuknak. A külformára, mértékre nem igen ad sokat, ő az eszmébe fektet minden súlyt. De azért versei mégis bizonyos kellemmel birnak, miután eszméit nem hordja bennök kifárasztó tömérdekséggel elő, de a mint azt lelke sugalja, keresetlenség, egyszerűn. Költeményeinek hatását csak költőibb szellemek bírják felfogni. Az anyagiság, prózaiság nem érti azon bá-

natot, mely verseiben borong, kétségbeesik és átkozódik; nem érti, hogy lehessen a léleknek oly állapota, melyben elveszti hitét és reményét. — Költeményei között Arany Jánosra emlékeztet a »Béla királyfi«, mely általános tetszés és figyelemmel találkozók. Kisebb költeményei, melyek az objektivitás irányát követik, külön-külön szépséggel bírnak. Ezek közt a »Hősök dala« országszerte ismeretes; igen szép a »Bojtár Bandi«, »László vitéz«; továbbá a »Sirályok« közt: »Istennek hála«, »Nem mondom hogy barátod vagyok«, »Az ítéllet szól«, »Viszonszerellem«; a »Szerelem átká«ban: »Van-e még egy oltár«, »Ne huzátok«, »Légy vidám«, »Szerelem szerelem«, »Mikor éj van«, »Ha Istenben« s végre azon három verses költeménye, mely nekem leginkább tetszik »Szegény öreg koldus«.

Vajda János a Nővilág szerkesztője. Journalistai működéseit már mint a Magyar Sajtó pesti ujdondászaét ismerjük; lapja jelenleg szép számu közönségnek örvend, miután tartalomdúsága igen célirányosan hat különösen hölgyeinkre. Erejét a kritikai és drámai téren is eléggé kimutatta, s néhány megjelent novellája őt e téren is sikerrel kecsegtetheti.

A Nővilág szerkesztője mint ember is egész mása a költőnek. Erőtéljes testalkatán bizonyos világgyűlölő büszkeség honol, mely világos kékszemeiben a kebel világával tündököl. Vajdát igen nehéz lenne jellemezni, mint az ily költői egyéniségeket mindig, kiket költészetök ural egészen, s költészetök szeszélyeinek hódolva, hol rajongók, hol édesbúsak, a kétségbeesésig elkeseredettek, vagy csapongón örömteliek, mizantropok és philantropok egyszerre — szóval: kik költészetökben élnek, s abban halnak el. Lamartine ezeket nevezi költőknek a legszorosabb értelemben.

A ki költeményeit olvasta, megtalálhatja azok közt saját életének ökezü jellemzését is híven . . . és megtanulhatja egy valódi költői kebel fájdalmait, ha csalódásnak jéghehellelte éri.

